

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI, POSWIĘCONY SPRAWOM MIEJSCOWYM ORAZ ZAGŁĘBIA DĄBROWSKIEGO.

PRENUMERATA I OGŁOSZENIA przyjmują wszystkie księgarnie, kantory i biura ogłoszeń: w Warszawie, Łodzi i miastach powiatowych. REDAKCJA I ADMINISTRACJA: CZĘSTOCHOWA, II-ga ALEJA Nr. 38. — TELEFON Nr. 50. Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od g. 8—10 wiecz. Rękopisów nadesł. redakcja nie zwraca. PRENUMERATA WYNOŚI: Rocznik rb. 6, półrocznik rb. 3, kwartalnik rb. 1 k. 50, miesięcznie kop. 50, wraz z przesyłką pocztową lub odosobieniem do domów. Zagranicą, za markami pocztowymi, dopłaca się miesięcznie kop. 60. Zmiana adresu kop. 20. Listów nieterminowych lub niedostatecznie opłaconych redakcja nie przyjmuje. CENY OGŁOSZEŃ: Za wiersz petitowy jednoszpaltowy lub jego miejsce: Nadstane k. 50, przed tekstem k. 40, za tekstem, 3 kol. i nekrologi po kop. 25, na 4 kol. po kop. 10. Drobne ogłoszenia po kop. 3 za wiersz. Najtańsze ogłoszenia kop. 20. Ogłoszenie treści matrymonialnej o 50 proc. drożej. Za dołączenia prospektów lub reklam po 6 rubli od 1000 egzemplarzy. Agentury: w Rakowie, Noworadomsku, Myszkowie, Zawierciu, Piotrkowie, Łodzi i Warszawie. Cena pojedynczego egzemplarza kop. 3.

II-ga Aleja № 38. — Telefon № 497.

TEATR URANJA

Program od wtorku 25 do piątku 28 Listopada (włącznie)

Falszywa PRZYJAŹŃ

Zachwycający dramat w 3 części odegr. przez znak. artyst. teatr. włoskich.

METAL (naukowy)

DZIENNIK ECLAIRA (ostatnia chwila)

OMYLIŁ SIĘ W RACHUNKU (komiczne)

Na scenie: od godziny 9-ej wieczorem

Nad program:

Występy komika parodzysty **KŁOWNIA** ze swoim zabawnym programem.

Anons: W krótkie benefis Wiktorji Kwiatkowskiej 2 Grudnia występy nowo-zaangażowanej na stałe T-wo znak. aktorów sceny Wileńskiej.

Anons: W krótkie demonstrować będziemy „KLUCZE SZCZĘŚCIA” Romana A. Wierzbickiej w 12 częściach (7,000 metrów).

TEATR KINEMATOGRAF PARYSKI

II ALEJA 19. TELEF. 343.

PROGRAM od wtorku 25 do piątku 28 Listopada 1913 roku (włącznie).

DZIENNIK GAUMONT'A — ostatnie nowości — (z natury).

Epizod z wojny FRANCUSKO-HISZPAŃSKIEJ — (dramat)

NAD PRZEPAŚCIĄ

Dramat w 3 ch częściach.

Nad program: **WIOSNA IDZIE** (komedia).

NA SCENIE: od g. 9 wiecz. Pod kierunkiem Fr. Stróżewskiego

BURZA w CIEMNOŚCI

UNA TEMPESTA NEL'OMBRA dram w 1-m akcie.

ANONS: w próbach „PARRA LOLA” operetka w 1-m akcie L. Złoczewskiego.

TEATR „ODEON” KRZEMIŃSKIEGO

II Aleja № 43. — Kroleświe — Telefon № 4-17.

Program od środy 26 do piątku 28 Listopada r. b. (włącznie).

TAJEMNICZA BANDA

albo TAJEMNICE LONDONU

Wybitny dramat sensacyjny w 4 ch wielkich częściach.

NASI MECHANICY (komiczny)

Nad program: **Otwarcie nowego szpitala na Zawodziu** Zdjęcie własne.

NA SCENIE: od g. 8-ej w. „STILSSON” S. J. E. A. Pozogalne występy rodziny „STILSSON” V magazynie lalek.

W Fotoplastykonie **WYCIECZKA do NORWEGJI**

41) STEFAN GORKA.

SZTUKA ZDOBYCIA MAJĄTKU.

(Ciąg dalszy).

My musimy umieć doprowadzić do równowagi nasze dochody i nasze wydatki, pamiętając o tem, że nam ma zawsze przybywać. Jednakże nie będziemy się wahać w chwili, gdyby nasza opinja i poważanie miały być na szwank narażone, ponieść ofiar nawet poważnych.

Nie wolno nam zapominać, że to my, jako ludzie jesteśmy twórcami naszego majątku, podczas gdy nasze pieniądze są tylko forma, wyrazem tego majątku.

Oczywiście postępowałibyśmy fatalnie, gdybyśmy się nie spostrzegli rozbicia długów. Słusznie ktoś powiedział, że pierwszy dług w życiu ma twarz uśmiechniętą, lecz dalsze stają się spłotami wężów, które otaczają naszą postać, krepują nasze ramiona i szyję, niwecząc wszystkie nasze swobodne ruchy, zamiary i poloty. Iluż to ludzi uległo tym uściskom wężowym, jeżeli dość nieopatrznie, dali się skusić łatwości, z jaką się pierwsze, niewielkie długi zaciągają. Całe ich życie wypełnia później straszna, wyczerpująca, a często bez nadziejna walka, by się wyrwać z tych

żelaznych wędzów. Nawet na łożu śmierci nie mają spokoju, bo myśl, że ich wierzyciele przeklinać ich będą, lub też uciskać pozostałą wdowę i dzieci, — ta straszna myśl, — utrudnia im skonięcie!

Należy nam jeszcze załatwić się z pytaniem, czy człowiek dążący do zdobycia dużego majątku musi posiadać wysokie teoretyczne wykształcenie.

W rzeczywistości widzimy codziennie ludzi bardzo uczonych o wybitnej kulturze umysłowej, którzy vegetują tylko jako pracownicy lichy płaceni, a często jedynie na stanowiskach podrzędnych i podwładnych. Prostaczek nieraz się dziwi, jak to być może, iż ludzie o tak jawnej wyższości pod względem inteligencji, nie doszli do majątku.

Prostaczek się myli. Ci ludzie bowiem są wprawdzie uczeni, ale nie są praktyczni. Gdyby ich inteligencja była rozsądna, umieliby wyciągnąć korzyść z rozlicznych swych wiadomości.

Przeciwnie, widzimy także ludzi o braku wykształcenia niewątpliwem, o wiedzy tylko elementarnej, czasami nawet i bez tej wiedzy, którzy dochodzą do majątku, trzymają go i powiększają wciąż.

I prostaczek gotów wówczas wykrzyknąć: Oto, co się nazywa mieć

szczęście! Dureń dokładny, który ledwie umie się podpisać, a jest jednak bogatym. I nie przestaje się wzbogacać.

Otoż musimy prostaczka z błędu wyprowadzić. Musimy powiedzieć, że ten bogaty a rzekomy dureń, posiada jednak duży i rozległy rozsądek. Lecz nie jest uczonym. Być może, iż załuje tego często. Nie objawia tego głośno, lecz powiada to sobie w duszy. Albowiem, jako człowiek rozsądny, nie szuka nieczyjej litości i nie opowiada o swoich troskach. Brak wykształcenia zastępuje cudami energii i wytrwałości. Ponieważ posiada silną wolę i zdolność do skupienia uwagi, więc mogłoby się nawet wykształcić, choćby tylko na drodze samouctwa.

Lecz on siedzi po uszy w mechanizmie swych interesów.

Jedno przedsięwzięcie sprowadza drugie i wiąże się z niem. On więc nie ma czasu na studia, na ślęczenie przy książce.

Muszę zatem wypowiedzieć przekonanie, iż nie jest wcale koniecznem wysokie wykształcenie, by zdobyć wielki majątek.

Nie wypływa z tego, żeby unikać wysokich nauk, jeżeli się ma warunki do takiego kształcenia się. Gdy ktoś ma rodziców zamożnych, którzy zapewnić mu mogą studia, powinien z tego korzystać. Tak samo robotnik

lub pomocnik handlowy, gdy tylko ma do swego rozporządzenia wolne wieczory, uczyni dobrze, jeżeli się będzie kształcił, czy to drogą samouctwa, czy też uczęszczając na kursa wieczorne i lekcje zbiorowe, których nie brak w większych miastach. Człowiek taki będzie lepiej uzbrojonym do walki o zwycięstwo w życiu i będzie miał znacznie większe szanse powodzenia. Pamiętajcie bowiem musimy, iż bogactw tego świata nie zdobywa się wyłącznie rękami, lecz że umysł nasz jest tym wielkim pracownikiem, który bada, odkrywa i tworzy drogi wiedzące do bogactwa.

We wszystkich naszych działaniach i stosunkach z ludźmi musimy niezmiernie dbać o dobrą opinję. Ona to wygładza kamienistą zwykłe drogę życia, ona to sprawia, iż wiele trudności i przeciwności znika przed człowiekiem, który się nią cieszy w kole swych znajomych.

Ostrożność ludzka nakazuje każdemu roztropnemu człowiekowi zebrać troskliwe informacje o tym, który z nim chce wejść w stosunki.

Nikt bowiem wobec człowieka nieznanego lub obojętnego dotąd nie zechce się zapuszczać w interesy dopóki nie zapewni się, że na przymiotach moralnych tegoż polegać może. (d. c. n.)

NARZĘDZIA ROLNICZE i nawozy sztuczne z pierwszorzędnych źródeł po cenach konkurencyjnych dostarcza Biuro Techniczne

Na składzie sieczkarnie **JAN SKALMIERSKI** 2-ga Aleja Nr. 20 tel. 112.

Pierwszorzędny Zakład Artystyczny Rzeźbiarsko Kamieniarski - Sztukatorski

Częstochowa Aleja 3-cia dom własny **KRUSZYŃSKI i PROSZOWSKI** WYKONYWA Rzeźby pomniał, roboty budowlane i kościelne

Egzystuje od roku 1887. Telefo 2 60. Fabryka posadzki cementowej na chodniki stopni mozaikowych oraz wszelkich wyrobów z cementu. CENY PRZYSTĘPNE

Lekarz Dentysta
chrześcijanin
Stefan Barylski
II Aleja № 43 tel. 611.
Przyjmuję od 10-1 i 4 g: 8 p. p.

A. DĘBICKI Geometra
przysięgły
Teatralna 23 m. 14, parter Tel. 602.
Wykonuje wszelkie roboty miernicze.

Kaucjonowane biuro
nauczycielskie Stanisławy Ligzówny.
Teatralna 26. Rekomenduje nauczy-
cielki, froebianki, ochroniarki, bony-
Biuro otwarte od 9 rano do 6 p. p.

Gabinety Lecznico-Dentystyczne
R. Filipowicza
II-ga Aleja N-r. 24, telefon 482.
Przyjęcia:
D. FILIPOWICZ od 10-1 i od 3-6 p.p.
asyst. Lek.-Dent. 9-11 i od 3-7 po połud.

Nowości!
praktyczne dla wszystkich Cennik ilustrów
wysyłam darmo. W. Jeżewski - Warszawa
ul. Żorawia Nr. 4. 109

Lecznica zębów i jamy ustnej
M. Puchalskiego
Aleja III Nr. 57 tel. 610.
Przyjęcia: od 9-11 od 3-7. Leczenie,
blombowanie. Zęby sztuczne.
Ceny niskie.

Lokal
Aleksandrowska Nr. 8, w osobnym do-
mu z ogrodem, złożony z 6 pokoi z
wszelkimi wygodami do wynajęcia.
Informacji udziela p. Buhle, Przedsię-
biorstwo Budowlane III Aleja Nr. 53.

BOL GŁOWY VIGRENE
NATYCHMIAST USUWA
MIGRAJĄCE
BEZWARUNKOWO PEWNY I NIEŚ-
KODLIWY ROŚLINNY ŚRODEK
SŁABOZACISKA
WIEC ZADĄC - APTEKACHISKE, APT.
PROSZKÓW WYRABIANYCH TYLKO
w PŁOCKU - PODPISEM WYNAJĄCY
A. GAŚCIEGREGO NA SPISOW. PRZESTĘDŃ

KSIĄŻKI
prośby i akty do paten-
tów akcyjnych na 1914 r.
w Drukarni
F. D. Wilkoszewskiego
II-ga Aleja № 38.

Sprzedż resztek
wełnianych i bawełnianych
M. Michalska
w CZĘSTOCHOWIE,
ul. Cerkiewna № 5, I sze piętro.

DOM własny Towarzystwa Do-
broczynności dla Chrześcijan
znajduje się przy ulicy Sta-
szyca nawprost № 24 ulicy
Jasnogórskiej.
Aniela Żwanowa
pisanie na maszynach II Aleja nr. 20.

BIURO TECHNICZNO-HANDLOWE
B. Wiśniewski i S-ka
II-ga Aleja № 32. - TELEFON № 385.

Poleca ze składu: **Pasy Skórzane**, z szerści wielbłądziej, ba-
latowe, kauczukowe, chromowe, lniane. — **Troki surowcowe**,
chlebowe, pergaminowe, oraz skóry do celów technicznych.
Liny „**MANILLA**” i **DRUCIANE**. Szpagat „**MANILLA**” i **KONOPNY**. 3

Automatyczne zamykacze drzwi
ORYGINALNE AMERYKANSKIE
Poleca: **W. STAJEWSKI** II-ga Aleja N-r. 33. tel. 680.

Firma Egzystuje od 1860 roku
Fabrycznia i Pralnia Chemiczna
A. Heiningera
II-ga Aleja № 19. Telef. № 5.
Wykonuje farbowanie i pranie chemiczne po conach przystę-
pnych i punktualnie, a mianowicie Gardorob damską męską
i dziecięcą. Dywany, portjery, firanki, kapy, serwetki piustowe
pokrycia z mebli i t. p.
SKLEPY WŁASNE
w Łodzi ul. Mikołajewska Nr. 39. Tel. 29-35
w Tomaszowie Piotrk. ul. Kaliska Nr. 72
w Piotrkowie ul. Petersburska 14 Bykoska 21 tel. 266.

Do wynajęcia
mieszkanie dla pojed-
ynczej osoby, lub bez
dzietnego małżeństwa
od zaraz. Wiadomość
Zielona 18. 0932

Zginął
kwit lombardu kas. Pol.
Oszcz. № 10793. 1707

MEBLE
kredensy, szafy
stoły, krzesła,
łóżka, toalety,
lustra białozłota-
ki, biurka, eta-
żerki stołki fan-
tazyjne. Poleca:
GLIŃSKI
I-a Aleja 12.

Ważny wścibarko 50 rb. mies.
Opisy, zastępujące na zaufanie, znajdują
na cały rok przez nas zagwarantowany
zarobek, pracując u siebie w domu. Fa-
chowe wykształcenie zbyteczne. Robotę
robioną nabywamy. Propekt za żąda-
nie, po otrzymaniu 7 kop. marki.
Towarzystwo maszyn do trykotażu:
I. KOMAS H. WHITTICK-KUNAU I S-ka,
Petersburg, Nowosi 40/42-312

Do sprzedania
bryczki z budami i
platforma zakład po-
zowowy Kolanowski
Teatralna 19. 1725

Samochód
W bardzo dobrym stanie
okazuje do sprzedania
tanie. Wiadomość u L.
Nieprzeckiego-ul. Teatral
na 34 Telefon 321. 0961

Dziewczyna
do fabryki gilz. Zgła-
szac się do T. Wal-
kowskiego II Aleja 43.
1719

Pianino
zagraniczne tanio sprze-
dam Dojazd 19 m. 19.
1793-

Nauka
Niemieckiego dla dzie-
ci zbiorowo i pojedyn-
czo przytem nauka rę-
cznych robót dla
dziewcząt. Wiadomość
3 Aleja 73 2 piętro m.
5. od 1 do 5 godz. p. p.

Dom
zaraz sprzedam za
przystępną cenę. Wa-
runki na miejscu. Ul-
ca Tartakowa 23a.
1718-

Moty
W wielkim wyborze po-
leca Księgarnia, M. Lip-
skiej.

Do wynajęcia
od Nowego Roku fe-
kal z wszelkimi
nowoczesnymi wy-
godami od frontu w
Alejach. Wiadomość w
Adm. Gońca. 0897-

PIEKARNIA
Marcelego Chmielewskiego
Egz. od lat dziesięciu w Alei II przeniesioną została do loka-
lu własnego przy ul. Teatralnej 46 róg Zielonej. Tel. 654
Wyłączna sprzedaż mego piecywa w sklepach:
**Miejszarnia „Skrzydłów” ul. Teatralna 1, - ul. Do-
jazd 13, - ul. Krakowska 35, - Siedm Kamienio 21.**
Hurtowa i detaliczna sprzedaż w sklepie przy piekarni róż-
nych gatunków pieczywa i cukierniczych wyrobów. Polecając się
nadaj Szanownej Publiczności pozostaje
0723 z poważaniem **Marceli Chmielewski.**

Zaraz
do wynajęcia lokal sta-
ny na fabryczną w do-
brym punkcie. Wiado-
mość w Adm. Gońca. 0898

Nauczycielka
mająca dyplom przysię-
żony i studia uniwersyteckie
udziela lekcji języka fra-
nckiego po cenie u-
miarkowanej. Wiado-
mość w Adm. Gońca.
1740-

Zginął
paszport, bilet wojskowy
i 2 świadectwa Roman
Lesio Radomskiej gub.
powiatu litzkiego Gmi-
ny Reszanno. 1730

Zginął
paszport Józefa Szydła-
cha wyduła przez Ma-
gistrat Miasta Wyszogrod
1698-

Do sprzedania
futra miękkie białe nie-
wiednie i szopy w dobrym
stanie wiadomość „Czap-
ka k polski” 2 Aleja 30,
Cena riska 641-

40 DNI 40
Bezpłatnie!!
Kto się nie nauczy w przeciągu 40 dni płynnie mówić, czytać i pisać po-
niemiecku, francusku i łacinie, według naszych samouczków najnowszej
metody (wszystkie inne - reklama) temu wracamy pieniądze. Cena sa-
mouczka jednego języka z podr. za pobr. poczt. 1 rb. 10 k., 2-ch 1 rb.
90 k., 3-ch 2 rb. 80 k., 4-ch 3 rb. 65 k. Obstatunki wypolnia jedyny
skład na cała Rosję: St. Petersburg.
Petersb. Storożna, Bolszoj per. 56. J. K. PETERS.

40 DNI 40

Orkiestrony i Pianina: Au-
diatorowe, sprężynowe i elektry-
czne
STABE NA SPRAZDZIE
DOM HANDLOWY
W. STAJEWSKI
Częstochowa
Teatralna 23

POKOST C. Ch. Szmidt
w Rydze
oraz wszelkie-
go rodzaju - **Farby i Gips**
Poleca: skład materiałów aptecz-
nych i farb
Wacława ORŁA
w Częstochowie, III Aleja 46.

JAK TO SIĘ ROBI
Proszę przysłać adres z (7 k. m. na od-
powiedź) to przślemy nasz prospekt, wy-
jaśniający, jak zarobić
50-100 rs. i więcej miesięcz.
pracując u siebie w domu. Fachow. wyksz.
zbyteczne. Odnieć zamieszkan. nie zawadza.
To ar. yst. Thomas H. Wittik-Kunau i S-ka
St.-Petersburg, Nowosi 40/42, 312-1.